

“MONOGRÀFICS A L'ABAST”. CURS 2020-2021

L'ART EN DIÀLEG: PICASSO I LA FILOSOFIA, MIRÓ I LA POESIA, I RAUSCHENBERG I LA MÚSICA

Codi 3801/7

Tota manifestació artística neix en un context. Aquest té un impacte en que art i context dialoguen, s'influencien, i sovint conflueixen. L'Art és permeable, no només entre les expressions que li són pròpies: pintura, música, literatura, cinema, etc. També és sensible a disciplines a priori distants, com ara la Filosofia, la Política, o els avenços científics.

Amb aquest monogràfic iniciem una sèrie que hem anomenat “L'Art en Diàleg”, que acollirà diferents aproximacions a les relacions entre l'art i el context en que s'expressa.

PROGRAMA

1. FILOSOFIA AMB PICASSO: "EL CIGNE SOBRE EL LLAC FA D'ESCORPÍ A SA FAISÓ".

13 d'abril de 2021. A càrrec de la Dra. **Jèssica Jaques Pi**. Professora Titular d'Estètica i Teoria de les Arts de la UAB.

"Le cygne sur le lac fait le scorpion à sa manière" és una frase tan enigmàtica com eficaç formulada per Pablo Picasso al 1935, i servirà de dispositiu per a pensar amb l'artista, l'autor i el poeta la dimensió filosòfica de la seva obra. S'atendran específicament tres qüestions: la noció de signe, les variacions filosòfiques realitzades per Picasso i la seva filosofia de les matemàtiques.

2. JOAN MIRÓ I ELS POETES CATALANS: J. V. FOIX, SALVAT-PAPASSEIT, CARNER, SINDREU, BROSSA, PERUCHO, ESPRIU, MARTÍ I POL I GIMFERRER.

20 d'abril de 2021. A càrrec del Sr. **Vicenç Altaio i Morral**. Poeta, assagista i crític d'art.

Joan Miró no feia distinció entre un poema literari i un poema plàstic. De fet, la seva obra pot ser “vist” a la vegada que “llegida”, sempre que es faci com un poema modern: actiu i dinàmic, de literalitat trencada, amb evocació matèrica i espacial, ritme musical intern ple de pauses, i de silenci... de buit. La poesia per a ell és una cosa física, com ballar. Miró va fer 109 llibres d'artista, una part amb poetes catalans de l'avantguarda i de la postguerra. Qui era el poeta? Miró va superar la cosa “plàstica” per atènyer allò “universal”.

3. PINTURES BLANQUES DE ROBERT RAUSCHENBERG I MÚSICA DEL SILENCI DE JOHN CAGE.

27 d'abril de 2021. A càrrec del Dr. **Cèsar Calmell i Piguillem**. Professor d'Història de la Música de la UAB.

Finalitzada la Segona Guerra Mundial, els Estats Units van iniciar un ràpid procés de recuperació econòmica que va deixar sentir la seva influència en el terreny de les arts; enfront d'una Europa devastada pels efectes del conflicte, els creadors d'aquell país estimulats per l'obra dels artistes europeus que havien buscat refugi a Nord-Amèrica van llençar-se a produir una obra radical que trencava molts dels esquemes

heretats per l'avantguardisme clàssic sota l'aixopluc d'una clientela de gent rica: banquers, magnats de les grans corporacions, mecenes i fins i tot institucions públiques, tots ells disposats a adquirir sense escarafalls les més agosarades mostres del nou expressionisme abstracte. En aquest ambient d'efervescència creativa no van faltar centres educatius com el Black Mountain College a l'Estat de Carolina del Nord, ni cercles intel·lectuals a les grans ciutats: Nova-York, Chicago o San Francisco, que van propiciar el contacte entre artistes de disciplines molt diferents i van afavorir la seva col·laboració en projectes comuns. Aquest és el cas del compositor John Cage i del pintor Robert Rauschenberg, dos artistes que des de mitjans d'expressió diferents van apostar igualment, no obstant, per l'enderrocament de l'art intel·lectual i minoritari que representava la nova abstracció i la seva substitució per un art on els objectes de la vida quotidiana i els sorolls de la ciutat passaven a ser components essencials de les seves noves propostes.

PROFESSORAT

Jèssica Jaques i Pi. Llicenciada en Filosofia i en Història de l'art, doctora en Filosofia (UAB). És codirectora del programa públic *Doctorat Picasso* (UAB – Museu Picasso de Barcelona), tradueix els poemes i les obres de teatre de Picasso i dedica la seva docència a la filosofia *amb* l'art. Imparteix, entre d'altres, l'assignatura de grau *Filosofia amb Picasso*. Publicacions destacables: *La estética del románico y el gótico* (2003); traducció al català, introducció i edició de la tercera crítica kantiana (KANT, *Crítica de la facultat de jutjar*, 2004); o *Picasso en Gósol: un verano para la modernidad* (2006). Ha escrit nombrosos articles en diverses llengües sobre Picasso, el darrer sobre el *Carnet Català* (catàleg *Picasso. Els carnets*. MPB, 2020). És la responsable acadèmica del Projecte d'Innovació Docent i "artivisme" de la UAB [artencurs](#). (+[informació](#))

Vicenç Altaió i Morral. Poeta, assagista, traductor de teatre, crític d'art, articulista d'opinió, agitador cultural i traficant d'idees. Va ser director del centre KRTU (Cultura, Recerca, Tecnologia, Universals) del 1990 fins el 2008 i del 2009 fins el 2013 ho va ser de l'Arts Santa Mònica (Arts, Ciència, Pensament i Comunicació). Actualment és el president de la Fundació Joan Brossa. Ha estat comissari de nombroses exposicions de tema artístic, literari i científic, així com de l'Any Miró, de l'Any Pla i de l'Any Dalí. Darrerament ha publicat *Miró i els poetes catalans* (2016) i, amb Josep M. Sala-Valldaura, *Mig segle de poesia catalana. Del Maig del 68 al 2018* (2018). (+[informació](#))

Cèsar Calmell i Piguillem. Professor titular de musicologia de la UAB, ha compaginat la docència amb la recerca en el terreny de la història de la música dels segles XIX i XX i de l'educació musical. A banda de diversos llibres i publicacions en aquests dos camps, un dels seus principals objectes de treball en aquests moments és l'estudi de les correspondències i analogies que es donen entre la música i la resta de llenguatges artístics. (+[informació](#))

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

- Les sessions tindran lloc els **dimarts 13, 20 i 27 d'abril de 2021, en horari de 10 a 12h**, en modalitat virtual. Dies abans de l'inici del monogràfic, les persones inscrites rebran l'enllaç de connexió.
- Preu del monogràfic: 25€. No es contempla la inscripció a sessions independents.
- Matriculació oberta fins a l'inici del monogràfic¹. [Instruccions per a la matriculació](#).

ORGANITZACIÓ

PROGRAMA INSTITUCIONAL "UNIVERSITAT A L'ABAST"

ESCOLA DE POSTGRAU. Edifici U, Travessera de Can Miró.

Bellaterra (Cerdanyola del Vallès). 08193 Barcelona

☎ 689 168 921 (dilluns a dijous, de 9,30 a 12h)

🌐 www.uab.cat/abast - ✉ universitat.abast@uab.cat

¹ L'Escola de Postgrau es reserva el dret a anul·lar l'activitat en el cas de no arribar a un mínim de persones inscrites.